

Vergaderjaar 2007–2008

31 474 IXB

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2008
(wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2008 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën (IXB).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Financiën,
W. J. Bos

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De voorliggende suppletore begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-begroting 2008. Deze begroting bestaat uit 7 beleidsartikelen en 2 niet-beleidsartikelen. De beleidsartikelen weerspiegelen bijna het gehele werkterrein van het Ministerie van Financiën; het beheer van de staatsschuld en het kasbeleid zijn opgenomen in de begroting van Nationale Schuld (IX-A).

In paragraaf 2.1 is een overzicht opgenomen van de belangrijkste mutaties (mutaties = € 10 mln.).

Paragraaf 2.2 bevat per beleidsartikel een tabel *budgettaire gevolgen van beleid*. In deze tabel is bij de beleidsartikelen door middel van de regel «waarvan juridisch verplicht» informatie over de *budgetflexibiliteit* opgenomen. Het nog niet juridisch verplichte deel van de geraamde *programma-uitgaven* (peildatum 1 maart 2008) vormt een indicatie voor de mate van budgetflexibiliteit. Voor de *apparaatsuitgaven* geldt dat de verplichtingen gelijk worden gesteld aan de kasuitgaven. Een groot deel van de apparaatsuitgaven betreft personele uitgaven. Deze zijn naar hun aard op korte termijn weinig flexibel.

Na de tabel budgettaire gevolgen van beleid wordt een *toelichting* op de cijfers uit de kolom «mutaties 1e suppletore begroting» gegeven. De mutaties kunnen zowel beleidsmatig als financieel-technisch (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen) van aard zijn. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften behoeven de technische mutaties niet te worden toegelicht. Ter vergroting van de informatiewaarde is ervoor gekozen een korte toelichting bij alle programmamutaties op te nemen. Mutaties in de apparaatsuitgaven worden, voor zover deze betrekking hebben op overheveling van formatieplaatsen binnen de begroting of op overheveling tussen Financiën en andere departementen, niet nader toegelicht. De toelichting op de mutaties in de belastingontvangsten is in de Voorjaarsnota opgenomen.

2. Het beleid

2.1. Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangstenmutaties

De belangrijkste mutaties (\geq € 10 mln.) zijn in onderstaande tabellen samengevat en worden daarna toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het betreffende artikel.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletore uitgavenmutaties (x € 1000)

	Uitgaven	Artikel
Stand ontwerp-begroting 2008	3 765 379	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1) Apparaat Belastingdienst/Fiscale Zaken	94 329	1
2) Onderhouds- en beheerkosten	11 100	7
3) Apparaat algemeen	10 202	9
4) Loonbijstelling	65 002	10
5) Overige uitgaven (saldo)	25 286	
	3 971 298	

Toelichting

1. De hogere apparaatuitgaven van de Belastingdienst worden voornamelijk veroorzaakt door a) hogere uitgaven met betrekking tot Toeslagen, b) uitgaven voor de uitvoering van de fiscale wetsvoorstellen en c) hogere uitgaven voor invordering.
2. De mutatie wordt voornamelijk verklaard door hogere uitgaven in verband met pachtafkopen en kapitaalinvesteringen.
3. De hogere apparaatuitgaven worden voornamelijk verklaard door een eenmalige investering voor ICT-voorzieningen in het Financiëgebouw, dat thans gerenoveerd wordt, en een hogere schaderaming voor het omslagstelsel van het rijkswagenpark.
4. De loonbijstelling (tranche 2008) is uit de algemene middelen toegekend.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletore ontvangstenmutaties (x € 1000)

	Ontvangsten	Artikel
Stand ontwerp-begroting 2008	127 256 275	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1) Belastingontvangsten na afdracht	2 052 531	1
2) Kosten vervolging	10 000	1
3) Toename munten in circulatie	- 20 012	2
4) Dividend staatsdeelnemingen	73 400	3
5) Opbrengst onttrekking vermogenstitels	379 000	3
6) Winstafdracht DNB	214 000	3
7) Holland Casino	- 10 000	3
8) Exportkredietverzekeringen, premies en schaderestituties	82 000	5
9) Beheersontvangsten Domeinen	25 000	7
10) Overige ontvangsten (saldo)	- 3 036	
Stand 1e suppletore begroting 2008	130 059 158	

Toelichting

1. Voor de toelichting op de belastingsontvangsten wordt verwezen naar de Voorjaarsnota.
2. De doorbelaste kosten van invordering leiden tot even grote opbrengsten.
3. Deze mutatie houdt verband met de sterke instroom van euromunten vanuit onze buurlanden, hierdoor moeten munten uit circulatie worden genomen.
4. Er is sprake van meevallende dividendontvangsten van o.a. de NS en Schiphol.
5. Deze mutatie wordt verklaard door de superdividenduitkering van Schiphol.
6. Door de gedaalde kapitaalmarktrente is de waarde van de obligatieportefeuilles bij DNB toegenomen. Als gevolg daarvan worden hogere verkoopresultaten verwacht. Dit heeft geleid tot een hogere winstafdracht dan geraamd.
7. Door de wijziging van de kansspelbelasting en de invoering van het horecarookverbod verwacht Holland Casino een lagere winstafdracht in 2008.
8. De hogere ontvangsten van de exportkredietverzekering houden verband met a) hoger dan verwachte schaderestituties (provenuontvangsten) en b) hoger dan verwachte premieontvangsten door het in verzekering nemen van enkele grote transacties.
9. De stijging van de beheersontvangsten van Domeinen wordt voornamelijk veroorzaakt door a) hogere zandopbrengsten, b) hogere huur-opbrengsten en c) hogere ontvangsten uit ingebruikgevingen van benzinstations.

2.2 De beleidsartikelen

De bedragen in de tabellen luiden in duizenden euro's. In de toelichting na de tabellen zijn ter verhoging van de leesbaarheid bedragen in miljoenen euro's vermeld.

Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 1 Belastingen Bedragen x € 1 000

	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen	3 266 584	102 239	3 368 823	41 041	25 673	21 128	20 933
Uitgaven	3 266 584	102 239	3 368 823	41 041	25 673	21 128	20 933
Programma-uitgaven	556 036	7 910	563 946	820	3 320	3 320	3 320
Waarvan juridisch verplicht			563 946				
<i>Doelst. 2 Door toezicht en opsporing bevordert de Belastingdienst dat belastingplichtigen en premieplichtigen hun wettelijke verplichtingen nakomen</i>							
Heffings- en invorderingsrente	500 000		500 000				
Rentevergoeding depotstelsel	1 250	- 1 250		- 2 500			
Overige programma-uitgaven	54 786	9 160	63 946	3 320	3 320	3 320	3 320
Apparaatsuitgaven	2 710 548	94 329	2 804 877	40 221	22 353	17 808	17 613
Ontvangsten	125 007 829	2 058 031	127 065 860				
Programma-ontvangsten	124 982 357	2 062 531	127 044 888				
<i>Algemene doelstelling</i>							
Belastingontvangsten	123 974 404	2 052 531	126 026 935				
<i>Doelst. 2 Door toezicht en opsporing bevordert de Belastingdienst dat belastingplichtigen en premieplichtigen hun wettelijke verplichtingen nakomen</i>							
Programma	287 953	10 000	297 953	10 000	10 000	10 000	10 000
Heffings- en invorderingsrente	720 000		720 000				
Apparaatsontvangsten	25 472	- 4 500	20 972	- 4 500	- 4 500	- 4 500	- 4 500

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Programma-uitgaven (+ € 7,9 mln.)

De mutatie betreft:

- Rentevergoeding depotstelsel (- € 1,3 mln.)

Naar de huidige inzichten zal het depotstelsel¹ niet eerder dan in het eerste kwartaal van 2009 worden ingevoerd. De oorzaak hiervan is de vertraagde invoering van het nieuwe debiteurensysteem. Het depotstelsel en de invoering daarvan is afhankelijk van dat systeem. De voor 2008 geraamde rentevergoeding (€ 1,25 mln.) komt te vervallen. De geraamde vergoeding voor 2009 zal € 2,5 mln. lager uitvallen omdat later wordt gestart en omdat in het wetsvoorstel een overgangperiode van een jaar is voorzien.

- WOZ-vangnetregeling (+ € 3,3 mln.)

De WOZ-vangnetregeling stelt gemeenten in staat in het verleden gemaakte meerkosten van WOZ-waarderingen te declareren bij het Rijk. Er werd verwacht dat deze declaraties in 2007 zouden zijn afgehandeld.

¹ Voor meer informatie over het depotstelsel, zie Kamerstukken II 2007/08, 31 301, nr. 1 t/m 5.

Een aantal gemeenten heeft nog geen of een slechts gedeeltelijke declaratie ingediend. De verwachting is dat in totaal nog € 3,3 mln. nodig zal zijn voor deze declaraties.

– Rijksbijdrage WOZ-kosten (+ € 5,9 mln.)

Het betreft twee mutaties:

- In het «Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken» is vastgelegd dat het Rijk (i.c. de Belastingdienst) voor 40% bijdraagt aan de WOZ-kosten. Voor 2008 zijn de totale kosten (het zogenaamde macro-kostenforfait) vastgesteld op € 140,2 mln. Het aandeel voor het Rijk is dan € 56,1 mln. In de begrotingen IXB (Financiën) en B (Gemeentefonds), is in totaal structureel € 52,8 opgenomen. Op basis van de aanpassing 2008, wordt de reeks structureel met € 3,3 mln. verhoogd.
- In de ontwerpbegroting 2008 is structureel vanaf 2008 een bedrag van € 2,5 mln. overgeboekt van de begroting van Financiën naar het Gemeentefonds in het kader van de uitvoeringskosten van de WOZ. Voor 2008 wordt dit bij de suppletore begroting éénmalig teruggedraaid.

Apparaatsuitgaven (+ € 94,3 mln.)

Deze worden als volgt gespecificeerd:

– Toeslagensysteem (+ € 33 mln.)

Met het bestaande toeslagensysteem zal als laatste het toeslagjaar 2008 worden uitgevoerd en afgehandeld. In 2009 wordt ook het nieuwe toeslagensysteem in gebruik genomen. Met dit nieuwe systeem zal als eerste het toeslagjaar 2009 worden uitgevoerd. De uitgaven in 2008 (€ 33 mln.) en 2009 (€ 11 mln.) voor het bestaande toeslagensysteem, betreffen:

- aanpassingen in functionaliteit om toeslagen automatisch te kunnen continueren en gegevens gecontroleerd over te kunnen zetten naar het nieuwe toeslagensysteem;
- aanpassingen om de bestaande systemen als terugvaloptie (voor het nieuwe systeem) in stand te houden;
- verbeteringen ten aanzien van stabiliteit;
- aanpassingen en uitbreiding om voor de toeslagjaren 2007 en 2008 de toeslagen definitief te kunnen toekennen.

– Toeslagen kantoor Rijswijk (+ € 18 mln.)

Het bedrag van € 18 mln. betreft hoofdzakelijk uitgaven voor uitzendkrachten, die worden ingezet voor (handmatige) definitieve toekenning van toeslagen.

– Kosten vervolging (+ € 10 mln.)

Wanneer een belastingplichtige niet op tijd een opgelegde aanslag betaalt, gaat de Belastingdienst over tot invordering. De kosten van de invordering – zoals de kosten van aanmaningen, dwangbevelen, beslagopdrachten, verkoopdrachten en de inzet van deurwaarders – worden doorbelast aan de belastingplichtigen. De kosten van invordering en de daarmee samenhangende opbrengsten zijn toegenomen. De uitgaven en ontvangsten worden hiervoor beide met € 10 mln. opgehoogd.

– Uitvoeringskosten fiscale wetsvoorstellen (+ € 21 mln.)

Het betreft de uitvoeringskosten die voortvloeien uit het Belastingplan 2008 (Kamerstukken II 2007/08, 31 205) en het pakket Overige Fiscale Maatregelen 2008 (Kamerstukken II 2007/08, 31 206, nr. 2). Het gaat onder andere om de verpakkingbelasting en de vliegbelasting.

– Vereenvoudiging huurtoeslag (+ € 8,2 mln.)

Het betreft hier een correctie voor een bij begroting 2008 gemaakte

boeking betreffende vereenvoudiging van de Wet op de huurtoeslag. Voor 2008 was ten onrechte een bedrag van – € 8,9 mln. geboekt. Dit moet – € 0,7 mln. zijn. De correctie bedraagt € 8,2 mln.

- Digitalisering administratieve afhandeling accijnsgoederen (+ € 6,3 mln.)

In het kader van fraudebestrijding, is de Douane op grond van Europese regelgeving verplicht om te investeren in het digitaliseren van de administratieve afhandeling van het vervoer van accijnsgoederen binnen de EU.

Daartoe wordt geïnvesteerd in een «Excise Movement and Control Systeem» (EMCS). In het project worden nieuwe procedures en ICT-systemen ontwikkeld om enerzijds de controle door de Douane te verbeteren en anderzijds de procedures voor het bedrijfsleven te vereenvoudigen. EMCS wordt in de jaren 2009 tot en met 2011 gefaseerd ingevoerd. De uitgaven voor het Europese systeem worden gedragen door de Commissie; de uitgaven voor de nationale systemen door de lidstaten.

- Compensatie rente- en aflossingskosten (+ € 1 mln.)

Per 2008 draagt de Belastingdienst het beheer van de vaartuigen van de Douane (binnenvaart) over aan de baten-lastendienst Rijksrederij. De Rijksrederij rekent voor het gebruik hiervan een tarief waarin ook de componenten rente en aflossing zijn opgenomen (conform de baten-lasten systematiek). Voor deze meerkosten wordt de Belastingdienst gecompenseerd.

- Overig (– € 3,2 mln.)

Naast de bovenstaande mutaties zijn er nog diverse relatief kleine (technische) mutaties en overboekingen.

Ontvangsten

Programmaontvangsten (+ € 2 063 mln.)

Deze worden als volgt gespecificeerd:

- Belastingontvangsten (+ € 2 053 mln.)

Voor de toelichting op de mutaties in de belastingontvangsten wordt verwezen naar de Voorjaarsnota 2008.

- Kosten vervolging (+ € 10 mln.)

Zie de toelichting van de kosten vervolging bij de apparaatsuitgaven.

Apparaatsontvangsten (– € 4,5 mln.)

- Derving Registratierecht (– € 4,5 mln.)

In verband met de wijziging van de Registratiewet door de wet «Overige Fiscale Maatregelen 2008», vervalt vanaf 2008 de inning van registratierecht als kostenvergoeding voor het registreren van akten door de Belastingdienst. Hierdoor ontstaat een ontvangstenderving van € 4,5 mln.

Aansluiting met begrotingstoelichting

De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (beleidsartikel 1, tabel budgettaire gevolgen van beleid) is als volgt (verschillen in tellingen worden veroorzaakt door afrondingen).

Tabel: aansluiting met begrotingstoelichting IX B, beleidsartikel 1 (x € 1 mln.)

	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)
Totaal belastingontvangsten	143 461 802	2 040 061	145 501 863
-/- Afdracht Gemeentefonds	- 16 040 198	7 788	- 16 032 410
-/- Afdracht Provinciefonds	- 1 210 390	4 682	- 1 205 708
-/- Afdracht BTW-Compensatiefonds	- 2 236 810	0	- 2 236 810
Belastingontvangsten IXB	123 974 404	2 052 531	126 026 935

Voor een toelichting op de mutaties van de afdrachten Gemeente-, Provincie- en BTW-compensatiefonds wordt verwezen naar de 1e suppletore begrotingen van deze fondsen.

Artikel 2 Financiële Markten

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 2 Financiële Markten Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een integer en stabiel financieel stelsel waarin de financiële markten goed functioneren, voldoende toegankelijk en transparant zijn en een gunstige internationale concurrentiepositie kennen	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen	63 446	1 531	64 977	752	1 532	- 357	- 356
Uitgaven	63 446	1 531	64 977	752	1 532	- 357	- 356
Programma-uitgaven	57 585	666	58 251	- 429	511	- 357	- 356
Waarvan juridisch verplicht			57 280				
<i>Doelst. 1 Goed functionerende financiële markten</i>							
Bijdrage toezicht AFM	22 026	- 13	22 013	- 27	- 54	- 108	- 108
Bijdrage toezicht DNB	17 007	- 16	16 991	- 32	- 65	- 129	- 128
Platform CentiQ	2 818	1 700	4 518				
Rechtspraak Financiële Markten	1 000		1 000				
Overige programma-uitgaven	510	- 120	390	- 120	- 120	- 120	- 120
<i>Doelst. 2 Integer financieel stelsel</i>							
Caribbean Financial Action Taskforce	32		32				
<i>Doelst. 3 Ongestoorde muntcirculatie</i>							
Muntcirculatie	14 192	- 885	13 307	- 250	750		
Apparaatsuitgaven	5 861	865	6 726	1 181	1 021		
Ontvangsten	25 518	- 20 012	5 506				
Totaal programma-ontvangsten	25 518	- 20 012	5 506				
<i>Doelst. 1 Goed functionerende financiële markten</i>							
Overige programma-ontvangsten	322		322				
<i>Doelst. 3 Ongestoorde muntcirculatie</i>							
Ontvangsten muntwezen	5 184		5 184				
Toename munten in circulatie	20 012	- 20 012	0				

Toelichting

Uitgaven

Platform CentiQ (+ € 1,7 mln.)

Een aantal van de in 2007 geplande onderzoeken heeft een langere

doorlooptijd dan verwacht en wordt in 2008 afgerond. De eerder voor 2007 geraamde uitgaven verschuiven hierdoor naar 2008.

Overige programma-uitgaven (– € 0,1 mln.)

De mutatie betreft:

- College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) (+ € 0,1 mln.)

De activiteiten van het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) zijn in omvang toegenomen en zullen in de toekomst verder toenemen door visitaties en omdat het Ministerie van Financiën in steeds meer gevallen advies inwint bij het CDFD.

- Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) – € 0,2 mln.)

Het structurele budget voor de financiering van een platform voor het stroomlijnen van betalingssystemen zoals de chipknip en de central european payment (CEP) is achteraf gezien niet nodig geweest. De afgelopen twee jaren is het budget voor MOB (jaarlijks € 200 000) niet benut. Omdat hierin geen verandering wordt verwacht, wordt voorgesteld het budget te laten vrijvallen.

Muntcirculatie (– € 0,9 mln.)

Deze mutatie wordt veroorzaakt door:

- een lagere muntproductie, omdat de voorraden munten voldoende zijn om aan de vraag te voldoen (– € 2 mln.),
- een hogere bijdrage aan het Geld- en Bankmuseum door het aanvullen van het exploitatietekort onder meer als gevolg van hogere dan geraamde vaste lasten (+ € 1,1 mln.).

Ontvangsten

Toename munten in circulatie (– € 20,0 mln.)

Momenteel is sprake van een sterke instroom van euromunten vanuit onze buurlanden, vooral vanuit België. Door de hoeveelheid munten die Nederland binnenkomen, moeten munten uit circulatie worden genomen, wat ertoe leidt dat de ontvangsten naar beneden worden bijgesteld.

Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector
Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling:	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Bedrijfseconomische doelmatigheid en optimaal financieel resultaat bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en vaste activa van de Staat							
Verplichtingen	5 822	9 500	15 322	2 800	2 200		
Uitgaven	18 451	500	18 951	– 6 200	– 7 329	– 9 529	– 9 529
Programma-uitgaven	12 629	500	13 129	– 6 200	– 7 329	– 9 529	– 9 529
Waarvan juridisch verplicht			12 473				
<i>Doelst. 3 Doelmatige inzet van activa</i>							
PPS		6 000	6 000	500	500		
Onderhouds- en beheerskosten GOB		3 500	3 500	2 300	1 700		
<i>Overige programma-uitgaven</i>							
Regeling BF	12 629	– 9 000	3 629	– 9 000	– 9 529	– 9 529	– 9 529
Uitvoeringskosten tijdelijke regeling subsidie tankstations							

Algemene beleidsdoelstelling: Bedrijfseconomische doelmatigheid en optimaal financieel resultaat bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en vaste activa van de Staat	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Apparaatsuitgaven	5 822		5 822				
Personeel en materieel	3 473		3 473				
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	2 349		2 349				
Ontvangsten	1 956 405	273 400	2 608 805	269 400	203 871	142 871	140 871
Programma-ontvangsten	1 956 405	273 400	2 608 805	269 400	203 871	142 871	140 871
<i>Doelst. 1 Beheer van staatsdeelnemingen</i>							
Opbrengst Onttrekking vermogens-titels		379 000	379 000				
Dividend staatsdeelnemingen	486 855	73 400	560 255	20 400	20 400	20 400	20 400
Rente en aflossing div. leningen	75 021		75 021				
Winstafdracht DNB	1 200 000	214 000	1 414 000	208 000	143 000	82 000	80 000
Afdrachten Holland Casino	80 000	- 10 000	70 000	45 000	45 000	45 000	45 000
Afdrachten Staatsloterij	85 000	5 000	90 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Terugstorting agio	20 000		20 000				
<i>Overige programma-ontvangsten</i>							
Regeling BF	9 529	- 9 000	529	- 9 000	- 9 529	- 9 529	- 9 529
Tijdelijke regeling subsidie tankstations							

Toelichting

Uitgaven

PPS (+ € 6 mln.)

Op drie deelgebieden zullen uitgaven ten behoeve van PPS gedaan worden:

- PPS in de Zorg (+ € 5 mln.)

In lijn met het kabinetsbeleid en de wens van de Kamer is stimulering van PPS in de zorgsector een doelstelling van Financiën. In haar rol als aanjager van PPS zal Financiën in 2008 bijdragen aan een pilot-project om te komen tot een standaard zorg-DBFM(O)-contract. Vervolgens kan de zorgsector putten uit de door Financiën opgedane kennis en kunde, welke naar verwachting ondergebracht zal worden in een servicecentrum (dit laatste aspect is vergelijkbaar met de constructie als bij PPS in het Onderwijs, zie hierna).

- PPS in het Onderwijs (+ € 0,5 mln.)

In samenwerking met OCW, VNG en scholenkoepels wordt een project gestart om PPS te integreren in de besluitvorming bij investeringen in scholen. Voor de begeleiding, marketing en kennisoverdracht wordt een zgn. «servicecentrum» in het leven geroepen. De kosten worden jaarlijks geschat op ca. € 1 mln. en worden gedeeld door Financiën en OCW.

- Zuidas (+ € 0,5 mln.)

De mutatie betreft de bijdrage in de projectkosten van de Amsterdamse Zuidas.

Vliegveld Twente (+ € 3,5 mln.)

Eind 2007 is Vliegveld Twente officieel overgedragen aan Financiën (Dienst Domeinen). Ten aanzien van het beheer van dit vliegveld worden beheersuitgaven voorzien.

Overige programma-uitgaven

Regeling Bijzondere Financiering (– € 9 mln.)

Met ingang van 2006 is de Regeling Bijzondere Financiering (BF-Regeling) afgeschaft. Dit betekent dat er sinds 1 januari 2006 geen *nieuwe* verplichtingen meer zijn aangegaan en dat er vanaf toen gewerkt is aan de afbouw van de toen bestaande portefeuille. Door herfinancieringen en vervroegde aflossingen ligt deze afbouw nu voor op schema en is de aard van de portefeuille veranderd, waardoor zowel de inkomsten- als de uitgavenkant van de BF-Regeling neerwaarts worden bijgesteld.

Ontvangsten

Opbrengst onttrekking vermogenstitels (+ € 379 mln.)

In 2008 keert Schiphol een superdividend uit van € 500 mln. De Staat ontvangt hiervan op basis van haar eigenaarsdeel (75,8%) een bedrag van € 379 mln.

Dividend staatsdeelnemingen (+ € 73,4 mln.)

De hogere ontvangst betreft regulier dividend. De meevaller wordt verklaard door hogere dividendontvangsten van onder ander de NS en Schiphol.

Winstafdracht DNB (+ € 214,0 mln.)

Door de gedaalde kapitaalmarktrente is de waarde van de obligatieportefeuilles bij DNB toegenomen. Als gevolg daarvan worden hogere verkoopresultaten verwacht. Dit heeft geleid tot een hogere winstafdracht dan geraamd.

Holland Casino (– € 10 mln.)

Door de wijziging van de kansspelbelasting en de invoering van het horecarookverbod, verwacht Holland Casino minder omzet in 2008. Hierdoor wordt de verwachte afdracht van Holland Casino neerwaarts bijgesteld.

Staatsloterij (+ € 5 mln.)

In 2008 worden meevallende verkoopresultaten verwacht. Hierdoor is de raming naar boven bijgesteld.

Overige programma-ontvangsten

Regeling Bijzondere Financiering (– € 9 mln.)

Zie de toelichting bij «uitgaven».

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 4 Internationale financiële betrekkingen Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een financieel-economisch gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen	753 341	- 53 178	700 163		- 170 384	- 1 381 126	1 296 466
Betalingsverplichtingen	639 896	- 53 178	586 718		- 12 636	- 29 238	- 8 805
Garantieplichtingen	113 445		113 445		- 157 748	- 1 351 888	1 305 271
Uitgaven	49 258	4 124	53 382	- 97 287	- 61 638	- 362	9 991
Programma-uitgaven	46 900	4 124	51 024	- 97 287	- 61 638	- 362	9 991
Waarvan juridisch verplicht			51 024				
<i>Doelst. 2 Effectieve en efficiënte IFI's</i> Instrument: deelneming multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen	46 900	4 124	51 024	- 97 287	- 61 638	- 362	9 991
Apparaatsuitgaven	2 358		2 358				
Ontvangsten	17 608		17 608				
<i>Doelst. 2 Effectieve en efficiënte IFI's</i> Ontvangsten	17 608		17 608				

Toelichting

Verplichtingen

Multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen (- € 53,2 mln.)

De mutatie betreft:

- Afronding onderhandelingen IDA-15 (+ € 162,5 mln.)

De mutatie houdt verband met de laatste middelenaanvulling van de Internationale Ontwikkelingsassociatie (IDA-15). De onderhandelingen over deze middelenaanvulling zijn in december 2007 afgerond. In de ontwerp-begroting 2008 was een stelpost opgenomen van € 421,9 mln. De realisatie valt hoger uit dan de stelpost doordat IDA-15 met ruim 25% groeit in reële termen t.o.v. IDA-14 (in SDR-termen) en het Nederlandse aandeel stijgt van 2,8% naar 3,0%.

- Overdracht regionale ontwikkelingsbanken en -fondsen (€ 215,6 mln.)
De mutatie volgt uit de overdracht van de regionale ontwikkelingsbanken en -fondsen per 1-1-2008 naar de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Uitgaven

Multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen (+ € 4,1 mln.)

De mutatie betreft:

- Overdracht regionale ontwikkelingsbanken en -ontvangsten (€ 33,3 mln.)

Zie toelichting bij verplichtingen.

- Aanpassing verzilveringsschema's (+ € 37,4 mln.)

De mutatie betreft aanpassingen in het verzilveringsschema van de Internationale Ontwikkelingsassociatie (IDA). Oorspronkelijk voor 2008 geplande betalingen zijn reeds in 2007 gedaan (- € 12,0 mln.), terwijl

oorspronkelijk voor 2009 geplande betalingen in 2008 zullen worden gedaan (+ € 49,4 mln.).

Artikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een complete markt voor verzekering van betalingsrisico's die zijn verbonden aan export en aan investeringen in het buitenland.	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen	11 953 002	- 1 220	11 951 782	- 2 720	- 2 720	- 2 720	- 2 720
waarvan betalingsverplichtingen	16 946	- 1 220	15 726	- 2 720	- 2 720	- 2 720	- 2 720
waarvan garantieverplichtingen	11 936 056		11 936 056				
EKV	11 332 276		11 332 276				
TRhi	453 780		453 780				
MIGA	150 000		150 000				
Uitgaven	107 446	- 1 220	106 226	- 2 720	- 2 720	- 2 720	- 2 720
Programma-uitgaven	90 500		90 500				
Waarvan juridisch verplicht			85 975				
<i>Doelst. 1 Herverzekeringsfaciliteiten</i>							
Schade-uitkering EKV	90 000		90 000				
Schade-uitkering TRhi	500		500				
Schade-uitkering MIGA	0		0				
Apparaatsuitgaven	16 946	- 1 220	15 726	- 2 720	- 2 720	- 2 720	- 2 720
Personeel en materieel	1 090	280	1 370	280	280	280	280
Uitvoeringskosten DNB-EXIM	3 000	- 1 500	1 500	- 3 000	- 3 000	- 3 000	- 3 000
Kostenvergoeding Atradius DSB	12 856		12 856				
Ontvangsten	79 250	82 000	161 250	32 000	7 000		
Programma-ontvangsten	79 250	82 000	161 250	32 000	7 000		
<i>Doelst. 1 Herverzekeringsfaciliteiten</i>							
Premies EKV	40 000	10 000	50 000				
Premies TRhi	1 250		1 250				
Schaderestituties EKV	38 000	72 000	110 000	32 000	7 000		

Toelichting

Uitgaven

Uitvoeringskosten DNB-EXIM (- € 1,5 mln.)

In het kader van de herziening van het herverzekeringstelsel zal DNB haar taken ten behoeve van de verzekering van exportkredieten en investeringsgaranties per 1 juli 2008 beëindigen. Hierdoor wordt de raming neerwaarts bijgesteld.

Ontvangsten

Schaderestituties EKV (+ € 72 mln.)

In de Club van Parijs zijn afspraken gemaakt over de vervroegde terugbetaling van een aantal landen. Dit heeft geleid tot een positieve bijstelling van de provenu's in 2008.

Premies EKV (+ € 10 mln.)

Het in verzekering nemen van enkele grote transacties heeft geleid tot een opwaartse bijstelling van de premieraming.

Artikel 7 Beheer materiële activa

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 7 Beheer materiële activa Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: De verwerving, het beheer en de vervreemding van onroerende en roerende zaken door het Rijk is doelmatig	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen	100 049	12 899	112 948	5 110	- 390	- 690	- 690
Uitgaven	100 049	12 899	112 948	5 110	- 390	- 690	- 690
Programma-uitgaven	77 694	11 200	88 894	5 800	300	0	0
Waarvan juridisch verplicht			45 915				
<i>doelst. 1 Optimaal handelen in Vastgoed</i>							
Anticiperende aankopen en gebiedsgerichte ontwikkeling	25 000		25 000				
<i>doelst. 2 Beheer/verkoop Onroerende Zaken</i>							
Onderhoud en beheerskosten	6 779	11 100	17 879	2 200	300		
Zakelijke lasten	45 915		45 915				
Overige programmauitgaven		100	100	3 600			
Apparaatsuitgaven	22 355	1 699	24 054	- 690	- 690	- 690	- 690
Ontvangsten	154 439	24 514	178 953	24 500	20 900	18 900	16 900
Programma-ontvangsten	153 537	24 000	177 637	24 500	20 900	18 900	16 900
<i>doelst. 1 Optimaal handelen in Vastgoed</i>							
Anticiperende aankopen en gebiedsgerichte ontwikkeling		100	100	3 600			
<i>doelst. 2 Beheer/verkoop Onroerende Zaken</i>							
Verkoop onroerende zaken	51 406		51 406			27 500	
Beheersontvangsten	71 761	25 000	96 761	21 900	20 900	18 900	16 900
Overige programma-ontvangsten	28 870	- 1 000	27 870	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
<i>doelst. 3 Bewaring/vervreemding Roerende Zaken</i>							
Verkoop roerende zaken	1 500		1 500				
Apparaatsontvangsten	902	414	1 316				

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Onderhoud en beheerskosten (+ € 11,1 mln.)

De mutatie wordt voornamelijk verklaard door pachtafkopen en kapitaal-investeringen.

Overige programma uitgaven (+ € 0,1 mln.)

In 2007 heeft Domeinen Onroerende Zaken (OZ) een beroep gedaan op de leenfaciliteit voor anticiperende aankopen door een lening van € 3,5 mln. op te nemen voor een anticiperende aankoop van ruilgrond in Zuidelijk Flevoland. De jaarlijkse rentecomponent bedraagt ca. € 0,1 mln.

Apparaatsuitgaven (+ € 1,7 mln.)

De mutatie betreft:

- voorziening postactieven (+ € 1,2 mln.)

Domeinen OZ is per 1 januari 2008 een baten-lastendienst. In de openingsbalans wordt een voorziening opgenomen voor lopende verplichtingen aan postactieven (voor 2008 € 1,2 mln.) Hierdoor vallen de begrote uitgaven aan postactieven in latere jaren vrij.

- Afkoopsom in verband met huurbeëindiging (+ € 0,3 mln.)
Door huurbeëindiging in 2007 van een pand te Apeldoorn moet in 2008 nog een afkoopsom betaald worden (€ 0,35 mln.).

Ontvangsten

Beheersontvangsten (€ 25,0 mln.)

De verwachte beheersontvangsten stijgen met ca. € 25 mln. in 2008. Deze mutatie houdt vooral verband met hogere zandopbrengsten en huur-opbrengsten. Verder nemen de ontvangsten uit ingebruikgevingen van benzinestations in 2008 toe naar aanleiding van de zogeheten vijfjaarlijkse herijking.

Overige programmaontvangsten (- € 1,0 mln.)

Als gevolg van het in 2007 in de Club van Parijs bereikte akkoord over de vervroegde aflossing van schulden door Peru wordt vanaf 2008 geen rente meer ontvangen.

Artikel 8 Begrotingsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 8 Begrotingsbeleid Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Het budgettaire beleid creëert de randvoorwaarden om maatschappelijke ambities, nu en in de toekomst, te verwezenlijken	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen	37 244	10 253	47 497	11 307	4 784	1 773	- 24
Uitgaven	37 244	10 253	47 497	11 307	4 784	1 773	- 24
Programmauitgaven	5 000	8 606	13 606	5 500	2 250	750	0
Waarvan juridisch verplicht			13 606				
<i>Doelst. 4 Verminderen regeldruk voor bedrijven</i>							
Vermindering regeldruk	5 000	8 606	13 606	5 500	2 250	750	0
Apparaatsuitgaven	32 244	1 647	33 891	307	284	273	- 24
Ontvangsten	5 397		5 397				
Apparaatsontvangsten	5 397		5 397				

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Programma-uitgaven (+ € 8,6 mln.)

De mutatie heeft betrekking op de doelstelling ter vermindering van regeldruk voor bedrijven en wordt als volgt gespecificeerd:

- Actualisering nulmeting (+ € 6,0 mln.).

Om de doelstelling van netto 25% minder administratieve lasten voor bedrijven in deze kabinetsperiode te realiseren, heeft het kabinet in 2007 besloten om een nieuw ijkpunt vast te stellen via een actualisering van de nulmeting Administratie Lasten, waarbij de peildatum van 1 maart 2007 als markering wordt gehanteerd. De voltooiing van deze nulmeting vindt plaats in 2008, waardoor de eerder voor 2007 geraamde uitgaven in 2008 plaatsvinden.

- Faciliteit voor gemeenten (- € 1,0 mln.).

De meeste gemeenten hebben recentelijk, na indiening van een plan van aanpak voor vermindering administratieve lasten, de vouchers ontvangen

die zij voor de vermindering van die lasten kunnen inzetten. De vouchers zijn 1 jaar geldig en de inschatting is dat veel gemeenten in 2009 hun vouchers zullen declareren bij het Rijk. De voor 2008 geraamde uitgaven zullen grotendeels in 2009 plaatsvinden.

– Rijksbrede programma vermindering regeldruk (+ € 3,6 mln.).
Voor het rijksbrede programma vermindering regeldruk voor bedrijven heeft het kabinet middelen uit pijler 2 ter beschikking gesteld. De ministeries van Financiën en Economische Zaken werken samen (als Regiegroep Regeldruk) om deze doelstelling te bereiken. Aan het einde van de kabinetsperiode moet de regeldruk merkbaar zijn verminderd (netto 25%).

Apparaatuitgaven (+ € 1,6 mln.)

De mutatie heeft onder andere betrekking op overheveling van apparaatsuitgaven van het ministerie van Economische Zaken naar Financiën voor de uitvoering van werkzaamheden van bovengenoemde programma-uitgaven door de Regiegroep Regeldruk.

Tevens zijn in 2007 enkele verplichtingen aangegaan voor ACTAL en Antillenproject die in 2008 tot kasuitgaven zullen leiden.

Artikel 9 Algemeen

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting 2008 naar de stand 1e suppletore begroting 2008 – artikel 9 Algemeen
Bedragen x € 1 000

Algemeen	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)
Verplichtingen	120 957	10 202	131 159
Uitgaven	120 957	10 202	131 159
Totaal apparaatsuitgaven	120 852	10 202	131 054
Apparaatsuitgaven	115 252	8 202	123 454
Uitvoeringskosten omslagstelsel Rijkswagenpark	5 600	2 000	7 600
Tegoeden WOII	105		105
Ontvangsten	9 829	5 950	15 779
Apparaatsontvangsten	4 229	3 950	8 179
Omslagstelsel Rijkswagenpark	5 600	2 000	7 600

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Apparaatsuitgaven (+ € 10,2 mln.)

De mutatie is een saldo van diverse ramingsbijstellingen en overboekingen en wordt voornamelijk verklaard door een eenmalige investering voor ICT-voorzieningen in het Financiëgebouw, dat thans gerenoveerd wordt (+ € 6,6 mln.) en een verhoging van de schaderaming bij het omslagstelsel rijkswagenpark (+ € 2 mln.).

De mutatie wordt als volgt gespecificeerd:

- ICT-investeringen Financiëgebouw

De ICT-investeringen in verband met de verhuizing naar het nieuwe gebouw bestaan o.a. uit de vervanging van desktops, multifunctionals, printers, de telefooncentrale en de inhuur van extra capaciteit voor ICT-diensten voor de verhuizing. Door de terugverhuizing vallen al deze investeringen gelijktijdig in 2008.

– Omslagstelsel Rijkswagenpark

De afgelopen jaren is er sprake geweest van een sterke toename binnen het aantal voertuigen dat onder het omslagstelsel valt. Dit geeft aanleiding om de schaderaming van het omslagstelsel opwaarts bij te stellen. Daar het omslagstelsel in beginsel een kostendekkend stelsel is – alle schades worden gedekt met de van deelnemers ontvangen omslagbijdragen en de op derden verhaalbare kosten – heeft een verhoging van de schaderaming een (evenzo grote) verhoging van de inkomstenkant tot gevolg.

Ontvangsten

Ontvangsten (+ € 6,0 mln.)

De mutatie in de ontvangsten bestaat uit de afroaming van het onverdeeld resultaat van Domeinen Roerende Zaken (€ 3,2 mln.) en het omslagstelsel Rijkswagenpark (€ 2,0 mln.), zie de uitgaventoelichting.

Artikel 10 Nominaal en onvoorzien

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting 2008 naar de stand 1e suppletore begroting 2008 – artikel 10 Nominaal en onvoorzien
Bedragen x € 1 000

Onvoorzien	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2008 (3)=(1+2)
Verplichtingen	1 944	65 391	67 335
Uitgaven	1 944	65 391	67 335
Onvoorzien	1 666	364	2 030
Loonbijstelling	0	65 002	65 002
Prijsbijstelling	278	25	303

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Uit de algemene middelen is de tranche 2008 van de loonbijstelling toegerekend.

2.3 Baten-lastenparagraaf Domeinen Onroerende Zaken

Algemene toelichting

Deze paragraaf is opgenomen in verband met de start per 1 januari 2008 van de baten-lastendienst Domeinen Onroerende Zaken. In de ontwerp-begroting 2008 is een indicatieve openingsbalans en in deze suppletore begroting is de definitieve openingsbalans opgenomen.

Openingsbalans 1 januari 2008	Definitief	Indicatief
<i>(bedragen x € 1 000)</i>		
Activa		
Immateriële vaste activa	10	6
Materiële vaste activa	1 014	759
Gronden en gebouwen	219	249
Installaties en inventarissen	746	481
Overige materiële vaste activa	49	29
Vlottende activa	2 567	547
Debiteuren	5	27
Vooruitbetaalde en te ontvangen posten	261	103
Vordering moederdepartement	383	417
Vordering moederdepartement m.b.t. voorziening	1 918	0
Liquide middelen	1	1
Totaal Activa	3 592	1 313
Passiva		
Eigen vermogen	0	0
Exploitatiereserve		
Verplichte reserve		
Onverdeeld resultaat		
Voorzieningen		
Personeelskosten	1 918	0
Langlopende schulden		
Lening Financiën	1 024	765
Kortlopende schulden	650	548
Crediteuren	1	6
Te betalen en vooruitontvangen posten	649	542
Totaal Passiva	3 592	1 313

Korte toelichting verschillen openingsbalans 1-1-2008

(bedragen x € 1 000)

Installaties en inventarissen (+ 265)

De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de definitieve boekwaarde van ICT-apparatuur hoger uitkomt dan bij ontwerp-begroting 2008 is geraamd.

Personeelskosten voorziening en vordering moederdepartement (+ 1 918)

De voorziening heeft betrekking op bestaande verplichtingen tegenover ex-medewerkers.